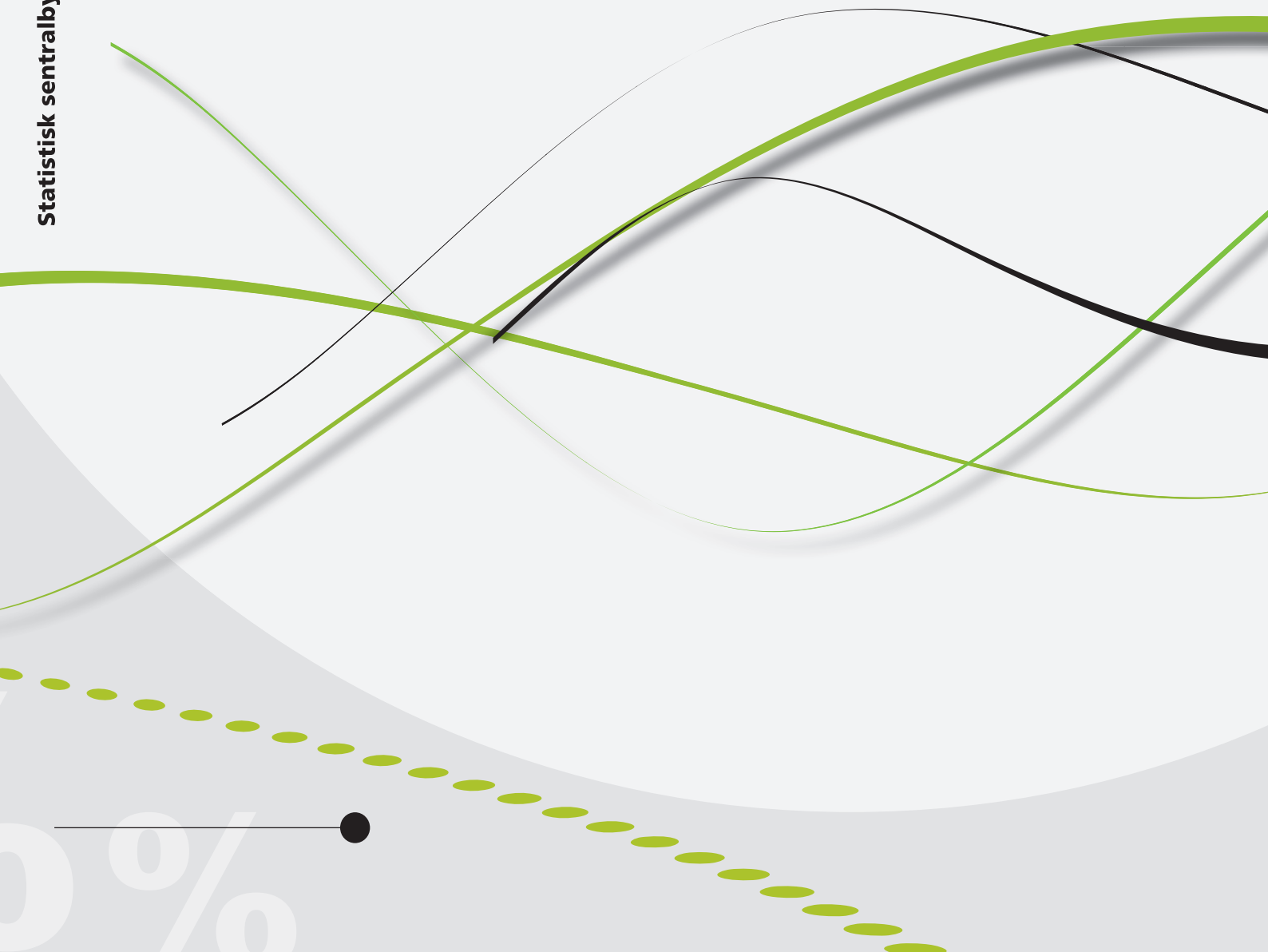

Kristian Harald Myklatun

Foreldrebetaling i barnehager, januar 2017

Kristian Harald Myklatun

Foreldrebetaling i barnehager, januar 2017

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen
skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

Publisert 25. april 2017

ISBN 978-82-537-9522-5 (trykt)
ISBN 978-82-537-9523-2 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

Standardtegn i tabeller	Symbol
Tall kan ikke forekomme	.
Oppgave mangler	..
Oppgave mangler foreløpig	...
Tall kan ikke offentliggjøres	:
Null	-
Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
Foreløpig tall	*
Brudd i den loddrette serien	—
Brudd i den vannrette serien	
Desimaltegn	,

Forord

Siden 1992 har Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomført en undersøkelse av foreldrebetalingen for fulltidsopphold i kommunale og private barnehager, årlig per januar. Fra 1992 til 2008 ble resultatene presentert i serien Notater, og fra 2009 i serien Rapporter. Arbeidet med rapporten har vært finansiert av Barne- og Familiedepartementet, senere Kunnskapsdepartementet (KD), og er nå finansiert av Utdanningsdirektoratet (Udir).

Formålet med undersøkelsen er å kartlegge nivået på og betalingsregler knyttet til foreldrebetaling i barnehager. Undersøkelsen omfatter fra og med 2016 en totaltelling av kommunale og private barnehager basert på tall fra Udirs rapporteringsportal BASIL. Seksjon for prisstatistikk har stått for gjennomføringen av undersøkelsen med Kristian Harald Myklatun, Leiv Tore Salte Rønneberg og Jon Scheistrøen som ansvarlige for analysen av resultatene i denne rapporten.

Statistisk sentralbyrå, 11. april 2017

Christine Meyer

Sammendrag

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører en årlig undersøkelse av foreldrebetalingen for fulltidsopphold i private og kommunale barnehager. Undersøkelsen er nå basert på en totaltelling av barnehagene i landet, samt detaljert rapportering fra alle landets kommuner.

1. mai 2015 ble det innført en ny nasjonal ordning for foreldrebetalingen i barnehager. Den nye ordningen skal sikre at ingen husholdninger bruker mer enn 6 prosent av deres samlede inntekt på en barnehageplass, opp til en gitt maksimalsats. Fra januar 2017 er denne maksimalsatsen satt til 2 730 kroner. Ordningen gjelder for både private og kommunale barnehager.

Per januar 2017 betalte en gjennomsnittlig norsk husholdning 2 374 kroner for en barnehageplass. I tillegg krevde barnehagene inn i gjennomsnitt 289 kroner per barn for å dekke kostpenger og andre utgifter. I gjennomsnitt krever private barnehager inn mer kostpenger og andre tilleggsutgifter enn kommunale barnehager.

Et års fulltidsopphold i norske barnehager inkludert kostpenger og andre tilleggsutgifter kostet på landsbasis i gjennomsnitt 29 298 kroner i januar 2017. Dette er 0,9 prosent høyere enn på samme tidspunkt i 2016.

Abstract

Statistics Norway conducts an annual survey of household payments for a full-time place in public and private kindergartens in January each year. The survey of January 2017 is based on a census of all kindergartens in Norway, as well as detailed information from all municipalities in Norway.

On the 1st of May 2015, a new national policy for household payments for kindergarten was put into effect. The policy ensures that no household pays more than six per cent of their total gross annual income towards a kindergarten place, up to a given maximum rate. As of January 2017, the maximum rate was set to NOK 2 730. The policy regulates both public and private kindergartens equally.

In January 2017, the average Norwegian household paid NOK 2 374 for a kindergarten place. In addition, the kindergartens collected on average NOK 289 per child to cover food and other expenses. On average, privately owned kindergartens collect more fees for food and other expenses than public kindergartens.

The mean annual payment for a full-time place in Norwegian kindergartens, including food and other costs, was NOK 29 298 as of January 2017. This is 0.9 per cent more than in January 2016.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Generelt om undersøkelsen	7
1.1. Bakgrunn.....	7
1.2. Ny nasjonal ordning for foreldrebetaling.....	7
1.3. Fra KOSTRA til BASIL.....	8
1.4. Om beregningene.....	9
1.5. Definisjoner.....	9
2. Deskriptiv statistikk	10
2.1. Barnehager.....	10
2.2. Kommuner.....	10
3. Resultater	11
3.1. Gjennomsnittssatser.....	11
3.2. Kostpenger og andre tilleggsutgifter.....	13
Vedlegg A: Tabeller	14
Figurregister	24
Tabellregister	24

1. Generelt om undersøkelsen

SSB har i oppdrag å gjennomføre en årlig undersøkelse av foreldrebetalingen for fulltidsopphold i kommunale og private barnehager. Fra 1992 til 2008 ble resultatene publisert årlig i serien Notater, og fra 2009 i serien Rapporter. Arbeidet med rapporten er finansiert av Utdanningsdirektoratet (Udir).

1.1. Bakgrunn

I undersøkelsen publisert til og med august 2002 ble bare uvektede gjennomsnitt brukt i beregningene. Fra januar 2003 ble de aggregerte størrelsene for kommunale og private barnehager vektet, samtidig ble det ikke lenger skilt mellom private barnehager som tok imot kommunalt tilskudd og de som ikke gjorde det. I 2007 gjennomgikk undersøkelsen en større omlegging til en totaltelling av Norges kommuner, basert på elektronisk datafangst gjennom KOSTRA (KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING). Skjemaene til kommunene ble noe utvidet i 2007 med flere spørsmål knyttet til moderasjonsordninger og tilleggsutgifter i barnehagene. Skjema til de private barnehagene omfattet i stor grad de samme spørsmålene som det kommunene ble stilt. Opplysningene fra de private barnehagene ble trukket tilfeldig etter stratifisering på geografisk område.

Ved å bruke Utdanningsdirektoratets egne datakilde, BASIL, istedenfor KOSTRA får man i tillegg til en totaltelling av landets kommuner også en totaltelling av landets rundt 6000 kommunale og private barnehager.

1.2. Ny nasjonal ordning for foreldrebetaling

1. mai 2015 trådte den nasjonale ordningen for foreldrebetaling i barnehager i kraft. Under det nye regelverket skal ingen husholdninger betale mer enn 6 prosent av sin samlede skattepliktige kapital- og personinntekt for en barnehageplass, opp til maksimalsatsen satt av Stortinget. Dette innebærer at alle kommuner nå har et inntektsgradert betalingssystem. Per januar 2017 var maksimalsatsen satt til 2 730 kroner, som medfører at alle husholdninger med en inntekt lavere enn 500 500 kroner har krav på moderasjon i foreldrebetalingen. Husholdninger må søke om å få moderasjon på bakgrunn av inntekt.

Før den nasjonale ordningen for foreldrebetaling i barnehager trådte i kraft var det i større grad opp til kommunene å velge betalingssystem. Maksimalsatsen var satt av Stortinget, og det ble stilt krav til kommunene om å tilby moderasjonsordninger for lavinntektsfamilier. Dette ble enten løst gjennom inntektsgraderte betalingssystemer i kommunen, eller gjennom friplasser.

Fra 1. august 2015 ble det innført gratis kjernetid for 4- og 5-åringer fra husholdninger med lav inntekt. Denne ordningen ble 1. august 2016 utvidet til også å gjelde 3-åringer. Gratis kjernetid innebærer at familiene har krav på 20 timer gratis barnehage i uken for disse barnene. Dersom bare de 20 timene benyttes, har barnet gratis barnehage. Inntektsgrensen for ordningen skal settes av Stortinget på samme måte som maksimalsatsen, og var fra 1. august 2016 satt til 417 000 kroner. Husholdninger under denne grensen har krav på 20 timer gratis barnehage per uke for 3-, 4- og 5-åringer.

Disse to nye ordningene kumulerer, slik at en husholdning med inntekt lavere enn 417 000 kroner først får moderasjon tilsvarende 6 prosent av inntekten, deretter trekkes 20 timer kjernetid i uken fra dette for 3-, 4- og 5-åringer. Eventuelle søskenmoderasjoner regnes før kjernetiden trekkes fra. Barnehagene har fremdeles anledning til å kreve inn kostpenger i tillegg til den vanlige foreldrebetalingen.

1.3. Fra KOSTRA til BASIL

Resultatene i rapportene var før 2016 basert på elektronisk rapportering gjennom KOSTRA (KOMMune-STat-RAPportering) for kommunale barnehager, og papirskjema til et geografisk stratifisert utvalg for de private barnehagene. Gjennom KOSTRA fikk SSB en totaltelling av landets kommuner, og skjema fra rundt 200 private barnehager.

Både kommunene og de private barnehagene rapporterte priser for fulltidsplass, søskenmoderasjon, kostpenger og eventuelle tilleggsutgifter. For inntektsgraderte betalingssystemer ble priser rapportert for forhåndsdefinerte inntektsintervall. Gjennom KOSTRA ble det publisert betalingssatser på utvalgte inntektsintervall, kostpenger og informasjon om søskenmoderasjon, på kommunenivå.

Utdanningsdirektoratet har i flere år innhentet informasjon om barnehager gjennom deres egen rapporteringsportal BASIL. Gjennom denne portalen har både private og kommunale barnehager, samt selve kommunen som barnehagemyndighet rapportert. I 2015 ble rapporteringen utvidet til å samle inn informasjon som gjør det mulig å beregne gjennomsnittlige betalingssatser under den nye nasjonale ordningen. Gjennom BASIL oppnås en totaltelling av landets kommuner, samt en totaltelling av alle landets barnehager, både kommunale og private. I fjor ble KOSTRA erstattet av BASIL som datagrunnlag for denne rapporten. Datainnsamlingen gjennom KOSTRA ble avsluttet for disse variablene, noe som harmoniserer datainnsamlingen i offentlig sektor og reduserer oppgavebyrden til kommunene som i flere år har rapportert til både KOSTRA og BASIL.

Rapporteringen i BASIL er todelt, og informasjon fra begge nivåene benyttes i undersøkelsen. På det laveste nivået rapporterer de *individuelle barnehagene*, både kommunale og private, om blant annet

- antall barn i barnehagen,
- kostpenger som betales per måned,
- andre faste kostnader til for eksempel turer eller andre aktiviteter,
- hvorvidt barnehagen følger den nasjonale ordningen for foreldrebetaling.

Gjennom BASIL er det en fulltelling av landets ca. 6000 barnehager.

På det neste nivået rapporterer *kommunene* informasjon om

- hvorvidt kommunen følger den nasjonale ordningen for foreldrebetaling,
- antall husholdninger og barn som har fått innvilget betalingsmoderasjon og gratis kjernetid,
- moderasjonsprosent for andre og tredje søsken, samt antall som mottar dette,
- antall friplasser innvilget,
- hvor mye reduksjon i foreldrebetalingen husholdningene i kommunen har fått innvilget totalt sett.

For antall husholdninger og barn som mottar betalingsmoderasjon, kjernetid og søskenmoderasjon rapporterer kommunene på forhåndsdefinerte inntektsintervall. Med denne informasjonen kan det under den nye ordningen for foreldrebetaling beregnes en gjennomsnittlig betaling i kommunen fra husholdningenes inntekt.

Spesielt gunstig er det at rapporteringen av kostpenger og andre tilleggsutgifter er flyttet til de individuelle barnehagene. For kommunale barnehager vil dette trolig gi mer presise tall enn når rapporteringen gikk gjennom kommunen, da de individuelle barnehagene har bedre grunnlag for å svare på slike spørsmål.

1.4. Om beregningene

Kombinasjonen av ny nasjonal ordning for foreldrebetaling og ny datakilde gir muligheter for å produsere rimelig nøyaktig statistikk om foreldrebetalingen i kommunale og private barnehager. Den nye nasjonale ordningen sikrer at betalingssettene kan beregnes ut fra husholdningenes inntekt, og den nye datakilden gir et detaljert grunnlag for disse beregningene.

Kommunene rapporterer antall barn som faktisk mottar moderasjon i foreldrebetalingen, inkludert hvor mange som i tillegg har gratis kjernetid. Denne rapporteringen gjøres på forhåndsdefinerte inntektsintervall, og det beregnes en vektet gjennomsnittlig sats basert på en husholdningsinntekt i midtpunktet av intervallet. Deretter kan satsene per inntektsintervall vektet opp til en gjennomsnittlig sats for redusert betaling i kommunen – og videre opp til en gjennomsnittlig foreldrebetaling for kommunen. Hele veien kan det vektet med antall barn som faktisk mottar moderasjoner eller betaler maksimalpris.

Søskenmoderasjon kan tas inn i beregningene på det laveste nivået, for hvert inntektsintervall før kjernetiden regnes inn. For husholdninger som betaler maksimalsats regnes søskenmoderasjonen inn som en prosentandel av maksimalsatsen. Friplasser inngår også som en faktor når gjennomsnittssatsen skal regnes ut. Kostpenger og andre tilleggsutgifter fra de individuelle barnehagene vektet opp med antall barn til kommunenivå og legges på den gjennomsnittlige betalingssettene for kommunen.

Til sist brukes summen av antall barn i barnehage per kommune som vekt for å beregne gjennomsnittlige betalingssetts på kommune-, fylke- og landsnivå. Disse gjennomsnittlige satsene utnytter all informasjonen tilgjengelig i BASIL slik beskrevet.

Når vi ser på kostpenger og andre utgifter for seg så bruker vi gjennomsnittlige utgifter, vektet på antall barn i hver barnehage, summert opp til forskjellige nivå. Resultatene presenteres i kapittel 3 og i tabellene i vedlegg A2, A4 og A5.

1.5. Definisjoner

Undersøkelsen måler månedssatser for fulltidsopphold på 41 timer eller mer per uke.

Kjernetiden regnes som 20 timer gratis barnehage per uke. I beregningene antas det at samtlige barn med gratis kjernetid betaler for de resterende 25 timene av en barnehageuke.

Tilleggsutgifter er utgifter for ulike aktiviteter og arrangement som i mange tilfeller kreves utover selve oppholdsbetalingen og kostpenger.

Årsbetalinger er konsekvent beregnet for 11 betalingsterminer.

Friplass er det som kommunene til enhver til definerer som friplass. Den kan gis gjennom kommunens regulære betalingssystem, eller gis gjennom sosialkontor o.l.

2. Deskriptiv statistikk

I dette kapitlet oppsummeres den todelte rapporteringen gjennom BASIL for de private og kommunale barnehagene (2.1) og kommunene (2.2).

2.1. Barnehager

Sett bort i fra barnehager uten barn inneholdt uttrekket fra BASIL 5 864 barnehager, derav 2731 kommunale og 3133 private. Blant de kommunale barnehagene rapporterer 97 prosent at betalingen tilsvarende den fastsatte maksimalprisen, mens tilsvarende prosentandel for de private er 95 prosent. Av barnehagene som ikke følger maksprisen, har over tre fjerdedeler en foreldrebetaling under den fastsatte maksprisen, bare 52 barnehager rapporterer betaling over makspris – 51 av disse er private barnehager. Av disse 52 svarer 4 at prisen er høyere grunnet fare for nedleggelse av økonomiske årsaker, 12 at kvaliteten på barnehagetilbudet ellers vil rammes, 15 grunnet spesielle aktiviteter, og 21 spesifiserer andre grunner til den høyere foreldrebetalingen. Her oppgir de for eksempel at de krever inn en høyere sum for å dekke dyrehold, musikkpedagog, og vikarbruk.

Tabell 2.1 Oversiktsdata barnehager, private og kommunale. Antall

	Kommunale	Private	I alt
Med i undersøkelsen	2 731	3 133	5 864
Foreldrebetalingen tilsvarende fastsatt maksimalpris	2 655	2 969	5 624
Nei, under	75	113	188
Nei, over	1	51	52
Over grunnet fare for nedleggelse	0	4	4
Over grunnet kvalitet	0	12	12
Over grunnet spesielle aktiviteter	0	15	15
Over grunnet annet	1	20	21
Krever inn kostpenger i tillegg	2 668	2 973	5 641
Krever inn andre tilleggsutgifter	84	214	298

Kilde: BASIL

Etter forskriften om foreldrebetaling kan barnehagene kreve inn kostpenger utover det som er satt som maksimalsats, og 98 prosent av barnehagene gjør dette. Vektet med antall barn i barnehagen innkrever kommunale barnehager gjennomsnittlig 247 kroner i kostpenger per barn. Tilsvarende tall for private barnehager er 322 kroner i gjennomsnitt per barn.

I tillegg krever noen barnehager inn utgifter utover selve oppholdsbetalingen og kostpengene. Det kan være utgifter til utflukter, ulike aktiviteter o.l. Rundt 5 % av barnehagene opplyser at de krever inn betaling for å dekke slike utgifter.

2.2. Kommuner

Datagrunnlaget fra BASIL inneholdt i år rapportering fra alle 428 kommuner, slik kommunestrukturen så ut i 2016¹. Av disse kommunene er det 5 som rapporterer at de ikke følger det nasjonale minstekravet fastsatt i forskrift for foreldrebetaling, disse har enten en lavere sats, eller gratis barnehage til alle barn i kommunen.

Forskriften om foreldrebetaling i barnehager slår fast at alle kommuner skal tilby minst 30 prosent søskenmoderasjon for barn nr. 2 og minst 50 prosent for barn nr. 3 eller flere. Alle kommuner rapporterer at de følger forskriftene.

111 kommuner har innvilget friplasser grunnet lav inntekt, 148 kommuner har innvilget friplasser gjennom andre tjenester (som for eksempel barnevern,

¹ Sandefjord, Andebu og Stokke ble 1. januar 2017 slått sammen til nye Sandefjord kommune, men rapporterer i år hver for seg i Basil.

asylordninger o.l.), mens 53 kommuner opplyser at det også finnes andre ordninger for reduksjon i foreldrebetalingen i kommunen.

Tallene er vedlagt i vedlegg A1.

3. Resultater

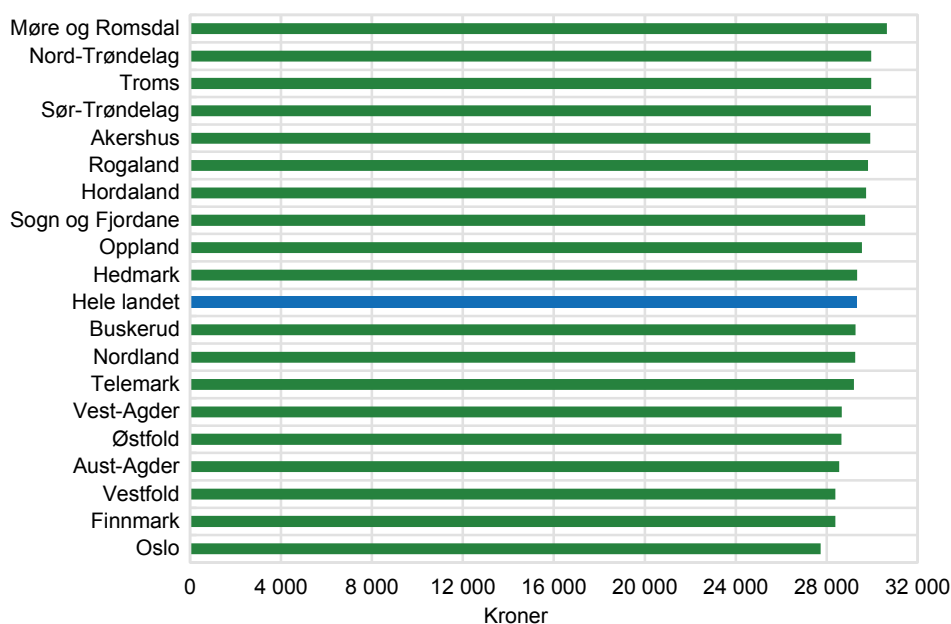
I dette kapitlet forsøker vi å gi et best mulig bilde av foreldrebetalingen slik den var per januar 2017. Her brukes all tilgjengelig informasjon fra BASIL til å gi et så presist estimat som mulig på den gjennomsnittlige foreldrebetalingen, basert på beregningsmetoden beskrevet i kapittel 1.4. I tillegg ser vi på endringene fra i fjor til i år.

Vi ser også nærmere på kostpenger og andre tilleggsutgifter, forskjeller mellom private og kommunale barnehager, og utviklingen fra 2016 til 2017.

3.1. Gjennomsnittssatser

I januar 2017 betalte en gjennomsnittlig husholdning 2 374 kroner per måned for en barnehageplass. I tillegg ble det på landsbasis krevd inn gjennomsnittlig 284 kroner i kostpenger og 5 kroner i tilleggsutgifter per måned slik at en gjennomsnittlig husholdning i januar 2017 betalte 2 663 kroner for en barnehageplass. Med 11 betalingsterminer i året tilsvarer dette en årsbetaling på 29 298 kroner på landsbasis i private og kommunale barnehager. Som figur 3.1 indikerer var årsbetalingen lavest i Oslo og høyest i Møre og Romsdal, med henholdsvis 27 731 og 30 642 kroner.

Figur 3.1 Gjennomsnittlig årsbetaling for et barn etter fylke. Alle barnehager, januar 2017

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

I denne beregningen er det tatt hensyn til betalingsmoderasjon grunnet lav inntekt, gratis kjernetid, søskenmoderasjon og friplasser. Det er hele veien vektet med antall barn som faktisk mottar de forskjellige moderasjonene.

Betalingssatsene er beregnet for hva private husholdninger faktisk betaler for en barnehageplass. Da foreldrebetalingen er knyttet til husholdningenes inntektsnivå, vil forskjellige gjennomsnittlige satser på tvers av fylker også reflektere forskjeller i inntektsfordelingen til husholdninger med barn i barnehager mellom fylkene. På

samme måte vil en endring i satsene reflektere både endringene i bruttoinntekten til barnefamilier, og kommunenes barnehageordninger.

Det kan tenkes at lavinntektsfamilier i større grad søker seg til kommunale barnehager, noe som både trekker ned den gjennomsnittlige foreldrebetalingen i kommunale barnehager, og også trekker opp tilsvarende i private barnehager. Fra datamaterialet i BASIL er det ikke mulig å beregne dette direkte, men det vil i så fall forklare forskjeller i gjennomsnittlige betalingssatser mellom private og kommunale barnehager. Siden alle barnehager må forholde seg til de samme reguleringene for barnehagetakster har vi ikke inkludert beregninger på dette.

I 2016 på samme tidspunkt betalte en gjennomsnittshusholdning 2 362 kroner per måned for en barnehageplass, 274 kroner i kostpenger og 5 kroner i tilleggsutgifter. En gjennomsnittlig husholdning betalte dermed 2 641 kroner for en barnehageplass i januar 2016. Med 11 betalingsterminer i året tilsvarer dette en årsbetaling på 29 051 kroner på landsbasis i alle barnehager.

Det innebærer at en gjennomsnittshusholdning i januar 2017 betaler 0,9%, eller 247 kr mer årlig enn i januar 2016. Her er det flere ting som spiller inn. For det første har regjeringen inflasjonsjustert maksprisen, fra 2 655 kr i januar 2016, til 2 730 kr i januar 2017, en nominell økning på 2,8%. For det andre ble ordningen med gratis kjernetid for barn fra husholdninger med lav inntekt utvidet til å inkludere 3-åringer, noe som isolert sett senker gjennomsnittsbetalingen. En tredje viktig faktor er svak lønnsutvikling i perioden. Siden man må søke om å få moderasjon basert på inntekt, kan en spredning av kunnskap om moderasjonsordningen også isolert sett bidra til å senke gjennomsnittsbetalingen. En nivå-talls-tabell er vedlagt i vedlegg A2.

Endring i årsbetaling varierer noe mellom fylkene. Størst økning finner vi i Hordaland, med en økning på 3,1%. Det har vært nedgang i årsbetaling i flere fylker. Størst nedgang har det vært i Aust-Agder, hvor årsbetaling har gått ned - 2,9%. Tabellen i vedlegg A3 viser alle endringene fra 2016 til 2017 på fylkesnivå. Merk at vi i endringstabellen har slått sammen kategoriene kostpenger og andre tilleggsutgifter. Dette fordi relativt ubetydelige endringer i andre tilleggsutgifter fører til store og misvisende prosentmessige svingninger. I nivå-talls-tabellene er de for fullstendighets skyld holdt separat.

På kommunenivå er det en del store endringer i foreldrebetaling. Noe av dette kommer av at små og tilfeldige svingninger gir store relativt i mindre kommuner. Enkelte endringer synes også å komme av svakheter i datamaterialet. For eksempel rapporterer Molde kommune i 2016 at de hadde 550 barn som hadde ett søsken i barnehagen, og som dermed fikk søskenmoderasjon. I 2017 rapporterer de at bare 63 barn hadde ett søsken i barnehagen. Et annet eksempel er Nes kommune, som i 2016 rapporterte at 25 barn fikk søskenmoderasjon som barn nummer to. I 2017 rapporterer de at 212 fikk dette. Flere kommuner rapporterer endringsrater i denne størrelsesordenen på denne variabelen, som i utgangspunktet burde være nokså stabil i større kommuner. Det er også flere tilfeller hvor man tilsynelatende har tilnærmet ikke-rapportering ett år, og mer omfattende rapportering det andre. Vi har som regel ingen mulighet til å få verifisert data, og må derfor bruke tallene som de er foreligger. Gjennomsnittspriser på kommunenivå for 2017 er vedlagt i vedlegg A4. Tallene for 2016 blir også publisert i forbindelse med denne rapporten, og er tilgjengelig på SSB sine nettsider.

3.2. Kostpenger og andre tilleggsutgifter

Det er interessant å se på kostpenger og andre tilleggsutgifter for seg selv fordi de ikke er direkte regulert av myndighetene, og heller ikke er direkte knyttet til husholdningenes inntekt.

Vi har regnet ut gjennomsnittlige kostpenger og andre tilleggsutgifter for hele landet, på fylkesnivå og på eierskapsnivå. Det sistnevnte ble ikke publisert i fjor, og vi har derfor beregnet det for både 2016 og 2017 i denne rapporten, for å kunne se hvordan dette har endret seg.

For hele landet var summen av kostpenger og andre tilleggsutgifter 279 kr i januar 2016. Fra januar 2016 til januar 2017 økte de med 3,6%, til 289 kr. Totalt tar 96% av alle barnehager kostpenger, mens rundt 5% av barnehager tar betalt for andre utgifter. Antallet barnehager som oppgir at de krever inn kostpenger er noe høyere for kommunale barnehager enn for private, mens det er større andel av private barnehager som krever inn andre tilleggsutgifter.

Alle fylker har en nominell økning i gjennomsnittlige kostpenger og andre tilleggsutgifter. Den største økningen finner sted i Buskerud, med 6,7%, mens Møre og Romsdal har den minste økningen, med 0,8%.

Vektet med antall barn i barnehagen krevde kommunale barnehager i 2016 inn rundt 240 kroner per barn til kostpenger, mens tilsvarende tall for private barnehager var rundt 308 kroner per barn. I januar 2017 viser tallene at kommunale barnehager krevde inn 247 kroner i kostpenger, mens private barnehager krevde 322 kroner for dette.

Av andre avgifter krevde kommunale barnehager i 2016 inn 3 kr, mens private barnehager krevde inn 8 kr. I januar 2017 krevde private barnehager inn omtrent like mye som fjoråret i gjennomsnitt, mens kommunale barnehager krevde inn omtrent én krone mindre.

I januar 2016 betalte en gjennomsnittshusholdning 2 673 kr årlig i kostpenger og andre tilleggsutgifter for et barn i kommunal barnehage². Ett år senere, i januar 2017, betalte en gjennomsnittshusholdning 2 739 kroner. Det tilsvarer en økning på 2,5%

Husholdninger med barn i privateide barnehager betalte i gjennomsnitt 3 476 kroner i januar 2016 i kostpenger og andre tilleggsutgifter. I 2017 betalte gjennomsnittshusholdningen 3 630 kr, altså 4,4% mer.

Altså betaler foreldre med barn i privat barnehage i gjennomsnitt mer i kostpenger og andre tilleggsutgifter enn foreldre som har barn i kommunale barnehager, og denne forskjellen økte fra i fjor til i år. I 2016 var forskjellen i gjennomsnittlig årlig betaling for kostpenger og andre tilleggsutgifter 803 kroner, mens forskjellen i januar 2017 hadde steget til 891 kroner. Se tabell i vedlegg A5.

---

²Vi antar her 11 betalingsterminer i året.

Vedlegg A: Tabeller

Tabell A1 Deskriptiv statistikk kommuner, fylkesnivå

Fylke	Med i undersøkelsen	Søskenmoderasjon på 30% eller mer for barn nr. 2	Søskenmoderasjon på 50% eller mer for barn nr. 3	Følger sats fastsatt i forskrift for foreldrebetaling	Har innvilget friplasser grunnet lav inntekt	Har innvilget friplasser gjennom andre tjenester	Har andre ordninger for reduksjon i foreldrebetalingen
Østfold	18	18	18	18	5	12	2
Akershus	22	22	22	22	13	9	5
Oslo	1	1	1	1	1	1	0
Hedmark	22	22	22	22	3	6	2
Oppland	26	26	26	25	6	7	2
Buskerud	21	21	21	21	6	7	3
Vestfold	14	14	14	13	6	5	0
Telemark	18	18	18	18	9	7	7
Aust-Agder	15	15	15	15	1	4	3
Vest-Agder	15	15	15	15	6	6	1
Rogaland	26	26	26	26	10	11	6
Hordaland	33	33	33	33	12	10	2
Sogn og Fjordane	26	26	26	26	5	9	1
Møre og Romsdal	36	36	36	36	4	12	4
Sør-Trøndelag	25	25	25	25	8	7	4
Nord-Trøndelag	23	23	23	23	3	6	3
Nordland	44	44	44	43	7	15	4
Troms	24	24	24	23	4	8	2
Finnmark	19	19	19	18	2	6	2
I alt	428	428	428	423	111	148	53
I alt prosent		100	100	98,8	25,9	34,6	12,4

Tabell A2 Gjennomsnittlige betalingsatser januar 2017, fylkesnivå

Fylke	Gjennomsnittlig månedlig betalte kostpenger per barn	Gjennomsnittlig månedlig betalte tilleggsutgifter per barn	Gjennomsnittlig månedlig betaling inkludert friplasser	Gjennomsnittlig månedlig betaling inkludert friplasser, kostpenger og tilleggsutgifter	Årsbetaling alt inkludert
Møre og Romsdal	305	3	2 477	2 786	30 642
Nord-Trøndelag	302	6	2 415	2 723	29 957
Sør-Trøndelag	325	2	2 394	2 722	29 942
Troms	302	6	2 415	2 723	29 954
Akershus	296	4	2 420	2 720	29 916
Rogaland	311	3	2 397	2 711	29 819
Hordaland	293	3	2 407	2 703	29 730
Sogn og Fjordane	268	5	2 427	2 700	29 697
Oppland	317	2	2 367	2 686	29 547
Hedmark	277	1	2 389	2 668	29 343
Hele landet	284	5	2 374	2 663	29 298
Nordland	286	3	2 371	2 660	29 261
Buskerud	284	6	2 371	2 660	29 265
Telemark	329	7	2 318	2 655	29 205
Vest-Agder	255	3	2 347	2 605	28 657
Østfold	320	8	2 277	2 604	28 648
Aust-Agder	259	10	2 326	2 595	28 550
Vestfold	264	2	2 314	2 580	28 381
Finnmark	271	9	2 299	2 580	28 376
Oslo	202	13	2 307	2 521	27 731

Tabell A3 Endring gjennomsnittlige betalingssetter, fylkesnivå

Fylke	Gjennomsnittlig kost- og tilleggsutgifter per barn	Endring gjennomsnittlig månedlig betaling inkludert friplasser	Endring gjennomsnittlig betaling inkludert friplasser, kostpenger og tilleggsutgifter	Endring årsbetaling alt inkludert
Akershus	6,5 %	0,3 %	1,0 %	1,0 %
Aust-Agder	4,1 %	-3,6 %	-2,9 %	-2,9 %
Buskerud	6,7 %	1,0 %	1,6 %	1,6 %
Finnmark	3,1 %	-1,9 %	-1,4 %	-1,4 %
Hedmark	3,9 %	1,4 %	1,7 %	1,7 %
Hordaland	2,0 %	3,3 %	3,1 %	3,1 %
Møre og Romsdal	0,8 %	2,8 %	2,6 %	2,6 %
Nordland	3,4 %	-0,2 %	0,2 %	0,2 %
Nord-Trøndelag	3,9 %	0,0 %	0,4 %	0,4 %
Oppland	2,0 %	0,2 %	0,4 %	0,4 %
Oslo	5,3 %	1,5 %	1,8 %	1,8 %
Rogaland	3,2 %	-0,6 %	-0,2 %	-0,2 %
Sogn og Fjordane	2,0 %	0,6 %	0,8 %	0,8 %
Sør-Trøndelag	2,6 %	0,5 %	0,7 %	0,7 %
Telemark	1,6 %	0,7 %	0,9 %	0,9 %
Troms	3,9 %	0,8 %	1,2 %	1,2 %
Vest-Agder	2,8 %	-0,9 %	-0,5 %	-0,5 %
Vestfold	5,9 %	-0,5 %	0,1 %	0,1 %
Østfold	3,2 %	-2,8 %	-2,1 %	-2,1 %
Hele landet	3,7 %	0,5 %	0,9 %	0,9 %

Tabell A4 Gjennomsnittlige betalingssetter januar 2017, kommunenivåsnivå

Kommune	Fylke	Gjennomsnittlig betalte kostpenger per barn	Gjennomsnittlig betalte tilleggsutgifter per barn	Gjennomsnittlig månedlig betaling inkludert friplasser	Gjennomsnittlig betaling inkludert friplasser, kostpenger og tilleggsutgifter	Årsbetaling alt inkludert
Halden kommune	Østfold	301	15	2 539	2 855	31 407
Moss kommune	Østfold	326	4	2 290	2 621	28 826
Sarpsborg kommune	Østfold	266	5	2 264	2 535	27 886
Fredrikstad kommune	Østfold	326	12	2 106	2 443	26 878
Hvaler kommune	Østfold	300	0	2 485	2 785	30 637
Aremark kommune	Østfold	170	0	2 291	2 461	27 071
Marker kommune	Østfold	233	0	2 391	2 623	28 857
Rømskog kommune	Østfold	265	0	2 417	2 682	29 497
Trøgstad kommune	Østfold	330	0	2 476	2 806	30 869
Spydeberg kommune	Østfold	329	0	2 390	2 719	29 910
Askim kommune	Østfold	427	0	2 281	2 708	29 788
Eidsberg kommune	Østfold	379	0	2 225	2 604	28 640
Skiptvet kommune	Østfold	330	78	2 425	2 833	31 161
Rakkestad kommune	Østfold	393	0	2 278	2 671	29 381
Råde kommune	Østfold	331	0	2 433	2 763	30 398
Rygge kommune	Østfold	321	0	2 227	2 548	28 027
Våler kommune	Østfold	356	19	2 413	2 788	30 667
Hobøl kommune	Østfold	303	0	2 448	2 751	30 263
Vestby kommune	Akershus	328	2	2 514	2 843	31 276
Ski kommune	Akershus	267	1	2 425	2 692	29 616
Ås kommune	Akershus	370	0	2 386	2 755	30 310
Frogn kommune	Akershus	281	25	2 420	2 727	29 993
Nesodden kommune	Akershus	335	14	2 208	2 557	28 126
Oppegård kommune	Akershus	397	0	2 389	2 786	30 643
Bærum kommune	Akershus	323	6	2 455	2 784	30 619
Asker kommune	Akershus	298	11	2 494	2 803	30 828
Aurskog-Høland kommune	Akershus	294	0	2 364	2 658	29 238
Sørums kommun	Akershus	281	0	2 449	2 731	30 038
Fet kommune	Akershus	287	0	2 527	2 814	30 953
Rælingen kommune	Akershus	257	0	2 513	2 770	30 472
Enebakk kommune	Akershus	302	12	2 514	2 828	31 107

Kommune	Fylke	Gjennomsnittlig betalte kostpenger per barn	Gjennomsnittlig betalte tilleggs-utgifter per barn	Gjennomsnittlig månedlig betaling inkludert friplasser	Gjennomsnittlig betaling inkludert friplasser, kostpenger og tilleggs-utgifter	Års-betaling alt inkludert
Lørenskog kommune	Akershus	269	1	2 289	2 560	28 155
Skedsmo kommune	Akershus	133	0	2 399	2 532	27 853
Nittedal kommune	Akershus	316	1	2 434	2 750	30 252
Gjerdrum kommune	Akershus	307	0	2 340	2 646	29 110
Ullensaker kommune	Akershus	322	7	2 314	2 643	29 076
Nes kommune	Akershus	356	0	2 456	2 812	30 930
Eidsvoll kommune	Akershus	256	0	2 375	2 631	28 942
Nannestad kommune	Akershus	308	0	2 464	2 772	30 492
Hurdal kommune	Akershus	319	0	2 414	2 733	30 060
Oslo kommune	Oslo	202	13	2 307	2 521	27 731
Kongsvinger kommune	Hedmark	340	1	2 337	2 678	29 461
Hamar kommune	Hedmark	244	0	2 523	2 766	30 428
Ringsaker kommune	Hedmark	297	0	2 465	2 761	30 376
Løten kommune	Hedmark	306	0	2 404	2 710	29 811
Stange kommune	Hedmark	253	10	2 363	2 626	28 891
Nord-Odal kommune	Hedmark	210	0	2 338	2 548	28 029
Sør-Odal kommune	Hedmark	276	0	2 408	2 685	29 532
Eidskog kommune	Hedmark	287	0	1 912	2 198	24 182
Grue kommune	Hedmark	300	0	2 256	2 556	28 111
Åsnes kommune	Hedmark	372	0	2 407	2 779	30 570
Våler kommune	Hedmark	284	0	2 168	2 452	26 968
Elverum kommune	Hedmark	260	0	2 352	2 612	28 733
Trysil kommune	Hedmark	249	0	2 318	2 567	28 233
Åmot kommune	Hedmark	254	0	2 207	2 461	27 073
Stor-Elvdal kommune	Hedmark	288	0	2 261	2 549	28 042
Rendalen kommune	Hedmark	279	0	2 044	2 324	25 560
Engerdal kommune	Hedmark	278	7	2 664	2 948	32 432
Tolga kommune	Hedmark	300	0	2 174	2 474	27 216
Tynset kommune	Hedmark	270	0	2 520	2 790	30 689
Alvdal kommune	Hedmark	296	0	2 386	2 682	29 501
Folldal kommune	Hedmark	200	0	2 268	2 468	27 147
Os kommune	Hedmark	325	0	2 308	2 633	28 961
Lillehammer kommune	Oppland	435	0	2 308	2 743	30 178
Gjøvik kommune	Oppland	279	5	2 363	2 647	29 115
Dovre kommune	Oppland	250	0	2 439	2 689	29 575
Lesja kommune	Oppland	200	0	2 325	2 525	27 776
Skjåk kommune	Oppland	173	0	2 530	2 703	29 731
Lom kommune	Oppland	300	0	2 366	2 666	29 331
Vågå kommune	Oppland	338	0	2 473	2 811	30 922
Nord-Fron kommune	Oppland	365	2	2 502	2 870	31 565
Sel kommune	Oppland	281	0	2 433	2 714	29 852
Sør-Fron kommune	Oppland	390	0	2 255	2 645	29 096
Ringebu kommune	Oppland	230	0	2 500	2 730	30 028
Øyer kommune	Oppland	246	6	2 278	2 529	27 824
Gausdal kommune	Oppland	365	0	2 365	2 730	30 032
Østre Toten kommune	Oppland	284	0	2 358	2 642	29 063
Vestre Toten kommune	Oppland	251	2	2 233	2 486	27 347
Jevnaker kommune	Oppland	295	0	2 372	2 668	29 344
Lunner kommune	Oppland	327	0	2 527	2 854	31 399
Gran kommune	Oppland	408	7	2 322	2 737	30 109
Søndre Land kommune	Oppland	250	0	2 433	2 683	29 510
Nordre Land kommune	Oppland	156	0	2 383	2 539	27 927
Sør-Aurdal kommune	Oppland	281	0	2 448	2 729	30 021
Etnedal kommune	Oppland	316	0	2 460	2 776	30 533
Nord-Aurdal kommune	Oppland	358	0	2 451	2 809	30 901
Vestre Slidre kommune	Oppland	300	0	2 312	2 612	28 732
Øystre Slidre kommune	Oppland	300	0	2 354	2 654	29 191
Vang kommune	Oppland	300	0	2 506	2 806	30 863

Kommune	Fylke	Gjennomsnittlig betalte kostpenger per barn	Gjennomsnittlig betalte tilleggsutgifter per barn	Gjennomsnittlig månedlig betaling inkludert friplasser	Gjennomsnittlig betaling inkludert friplasser, kostpenger og tilleggsutgifter	Årsbetaling alt inkludert
Drammen kommune	Buskerud	277	4	2 240	2 521	27 728
Kongsberg kommune	Buskerud	336	0	2 328	2 664	29 301
Ringerike kommune	Buskerud	236	0	2 491	2 727	29 996
Hole kommune	Buskerud	216	0	2 464	2 680	29 479
Flå kommune	Buskerud	340	13	1 957	2 310	25 414
Nes kommune	Buskerud	205	0	2 329	2 533	27 865
Gol kommune	Buskerud	152	50	2 317	2 519	27 714
Hemsedal kommune	Buskerud	332	0	2 417	2 750	30 247
Ål kommune	Buskerud	132	0	2 348	2 480	27 279
Hol kommune	Buskerud	162	0	2 401	2 563	28 194
Sigdal kommune	Buskerud	328	0	2 589	2 917	32 083
Krødsherad kommune	Buskerud	265	0	2 514	2 779	30 574
Modum kommune	Buskerud	252	2	2 205	2 459	27 048
Øvre Eiker kommune	Buskerud	271	0	2 454	2 725	29 973
Nedre Eiker kommune	Buskerud	313	0	2 447	2 761	30 369
Lier kommune	Buskerud	281	14	2 430	2 725	29 972
Røyken kommune	Buskerud	351	27	2 439	2 817	30 986
Hurum kommune	Buskerud	316	0	2 420	2 735	30 086
Flesberg kommune	Buskerud	250	0	2 646	2 896	31 860
Rollag kommune	Buskerud	300	0	2 464	2 764	30 407
Nore og Uvdal kommune	Buskerud	459	0	2 407	2 866	31 526
Horten kommune	Vestfold	318	0	2 392	2 710	29 809
Holmestrand kommune	Vestfold	248	0	2 402	2 650	29 148
Tønsberg kommune	Vestfold	188	8	2 418	2 615	28 760
Sandefjord kommune	Vestfold	328	0	2 274	2 602	28 619
Larvik kommune	Vestfold	274	0	2 120	2 394	26 334
Svelvik kommune	Vestfold	226	0	2 406	2 632	28 954
Sande kommune	Vestfold	230	0	2 318	2 548	28 025
Hof kommune	Vestfold	300	0	2 365	2 665	29 317
Re kommune	Vestfold	242	0	2 482	2 724	29 965
Andebu kommune	Vestfold	345	0	2 467	2 812	30 931
Stokke kommune	Vestfold	122	0	2 002	2 124	23 363
Nøtterøy kommune	Vestfold	309	0	2 440	2 749	30 235
Tjøme kommune	Vestfold	143	28	2 213	2 384	26 228
Lardal kommune	Vestfold	366	0	2 351	2 717	29 891
Porsgrunn kommune	Telemark	335	30	2 349	2 714	29 850
Skien kommune	Telemark	336	0	2 343	2 678	29 461
Notodden kommune	Telemark	310	0	2 312	2 622	28 838
Siljan kommune	Telemark	400	0	2 413	2 813	30 946
Bamble kommune	Telemark	308	0	2 263	2 570	28 274
Kragerø kommune	Telemark	307	0	2 230	2 538	27 915
Drangedal kommune	Telemark	300	0	2 354	2 654	29 192
Nome kommune	Telemark	300	0	2 145	2 445	26 898
Bø kommune	Telemark	330	0	2 267	2 597	28 566
Sauherad kommune	Telemark	475	0	2 629	3 104	34 144
Tinn kommune	Telemark	262	27	2 270	2 559	28 151
Hjartdal kommune	Telemark	318	0	2 638	2 956	32 516
Seljord kommune	Telemark	350	0	2 328	2 678	29 462
Kviteseid kommune	Telemark	300	0	2 433	2 733	30 068
Nissedal kommune	Telemark	400	0	2 465	2 865	31 513
Fyresdal kommune	Telemark	400	0	1 575	1 975	21 721
Tokke kommune	Telemark	300	0	2 098	2 398	26 374
Vinje kommune	Telemark	333	0	2 252	2 585	28 431
Risør kommune	Aust-Agder	278	18	2 234	2 530	27 831
Grimstad kommune	Aust-Agder	266	3	2 342	2 611	28 720
Arendal kommune	Aust-Agder	202	3	2 328	2 533	27 862
Gjerstad kommune	Aust-Agder	300	0	2 283	2 583	28 416
Vegårshei kommune	Aust-Agder	274	55	2 426	2 755	30 300

Kommune	Fylke	Gjennomsnittlig betalte kostpenger per barn	Gjennomsnittlig betalte tilleggsutgifter per barn	Gjennomsnittlig månedlig betaling inkludert friplasser	Gjennomsnittlig betaling inkludert friplasser, kostpenger og tilleggsutgifter	Årsbetaling alt inkludert
Tvedestrand kommune	Aust-Agder	294	58	2 296	2 647	29 117
Froland kommune	Aust-Agder	263	0	2 384	2 647	29 113
Lillesand kommune	Aust-Agder	358	0	2 416	2 775	30 522
Birkenes kommune	Aust-Agder	350	71	2 331	2 752	30 271
Åmli kommune	Aust-Agder	283	0	2 327	2 610	28 710
Iveland kommune	Aust-Agder	338	0	2 047	2 385	26 232
Evje og Hornnes kommune	Aust-Agder	298	0	1 956	2 253	24 786
Bygland kommune	Aust-Agder	233	0	2 531	2 764	30 406
Valle kommune	Aust-Agder	400	0	2 584	2 984	32 828
Bykle kommune	Aust-Agder	0	0	2 436	2 436	26 791
Kristiansand kommune	Vest-Agder	222	1	2 310	2 532	27 853
Mandal kommune	Vest-Agder	309	11	2 511	2 830	31 129
Farsund kommune	Vest-Agder	279	0	2 400	2 679	29 468
Flekkefjord kommune	Vest-Agder	345	0	2 489	2 834	31 177
Vennesla kommune	Vest-Agder	317	15	2 312	2 644	29 088
Songdalen kommune	Vest-Agder	33	0	2 352	2 385	26 234
Søgne kommune	Vest-Agder	277	0	2 425	2 702	29 722
Marnardal kommune	Vest-Agder	400	0	2 320	2 720	29 923
Åseral kommune	Vest-Agder	300	0	2 116	2 416	26 574
Audnedal kommune	Vest-Agder	393	0	2 513	2 906	31 970
Lindesnes kommune	Vest-Agder	194	0	2 408	2 602	28 623
Lyngdal kommune	Vest-Agder	266	0	2 364	2 631	28 936
Hægebostad kommune	Vest-Agder	337	0	2 361	2 697	29 671
Kvinesdal kommune	Vest-Agder	415	0	2 426	2 842	31 257
Sirdal kommune	Vest-Agder	300	8	1 341	1 649	18 134
Eigersund kommune	Rogaland	318	0	2 367	2 684	29 529
Sandnes kommune	Rogaland	310	0	2 411	2 720	29 924
Stavanger kommune	Rogaland	325	5	2 362	2 693	29 618
Haugesund kommune	Rogaland	267	0	2 467	2 734	30 070
Sokndal kommune	Rogaland	220	0	2 460	2 680	29 480
Lund kommune	Rogaland	350	70	2 181	2 601	28 614
Bjerkreim kommune	Rogaland	322	0	2 574	2 896	31 857
Hå kommune	Rogaland	303	2	2 447	2 752	30 270
Klepp kommune	Rogaland	302	0	2 321	2 623	28 857
Time kommune	Rogaland	293	0	2 348	2 640	29 045
Gjesdal kommune	Rogaland	306	19	2 427	2 751	30 265
Sola kommune	Rogaland	315	1	2 481	2 796	30 753
Randaberg kommune	Rogaland	337	0	2 369	2 706	29 764
Forsand kommune	Rogaland	296	0	2 243	2 539	27 930
Strand kommune	Rogaland	332	0	2 392	2 724	29 962
Hjelmeland kommune	Rogaland	310	0	2 381	2 691	29 606
Suldal kommune	Rogaland	400	0	2 239	2 639	29 026
Sauda kommune	Rogaland	217	0	2 463	2 680	29 481
Finnøy kommune	Rogaland	327	0	2 619	2 945	32 399
Rennesøy kommune	Rogaland	350	0	2 385	2 735	30 081
Kvitsøy kommune	Rogaland	270	0	2 480	2 750	30 248
Bokn kommune	Rogaland	250	0	2 490	2 740	30 145
Tysvær kommune	Rogaland	300	0	2 489	2 789	30 678
Karmøy kommune	Rogaland	300	0	2 353	2 653	29 181
Utsira kommune	Rogaland	260	0	2 142	2 402	26 420
Vindafjord kommune	Rogaland	380	0	2 501	2 881	31 692
Bergen kommune	Hordaland	288	4	2 385	2 678	29 458
Etne kommune	Hordaland	424	0	2 405	2 830	31 126
Sveio kommune	Hordaland	273	0	2 586	2 858	31 443
Bømlo kommune	Hordaland	178	0	2 659	2 837	31 207
Stord kommune	Hordaland	245	0	2 395	2 640	29 041
Fitjar kommune	Hordaland	234	0	2 372	2 606	28 670
Tysnes kommune	Hordaland	229	0	2 403	2 632	28 955

Kommune	Fylke	Gjennomsnittlig betalte kostpenger per barn	Gjennomsnittlig betalte tilleggsutgifter per barn	Gjennomsnittlig månedlig betaling inkludert friplasser	Gjennomsnittlig betaling inkludert friplasser, kostpenger og tilleggsutgifter	Årsbetaling alt inkludert
Kvinnherad kommune	Hordaland	249	0	2 294	2 543	27 973
Jondal kommune	Hordaland	240	0	2 502	2 742	30 163
Odda kommune	Hordaland	177	0	2 365	2 542	27 958
Ullensvang Herad	Hordaland	306	0	2 502	2 808	30 890
Eidfjord kommune	Hordaland	228	0	2 457	2 685	29 537
Ulvik kommune	Hordaland	205	0	2 488	2 693	29 618
Granvin kommune	Hordaland	350	0	2 228	2 578	28 359
Voss kommune	Hordaland	388	0	2 150	2 537	27 910
Kvam kommune	Hordaland	129	0	2 456	2 585	28 431
Fusa kommune	Hordaland	319	0	2 420	2 739	30 128
Samnanger kommune	Hordaland	191	0	2 454	2 645	29 094
Os kommune	Hordaland	365	0	2 516	2 882	31 699
Austevoll kommune	Hordaland	284	0	2 493	2 777	30 545
Sund kommune	Hordaland	312	1	2 428	2 741	30 153
Fjell kommune	Hordaland	325	10	2 429	2 765	30 411
Askøy kommune	Hordaland	341	0	2 500	2 841	31 255
Vaksdal kommune	Hordaland	280	0	2 471	2 751	30 266
Modalen kommune	Hordaland	273	0	1 662	1 935	21 287
Osterøy kommune	Hordaland	271	0	2 500	2 771	30 479
Meland kommune	Hordaland	341	0	2 223	2 564	28 207
Øygarden kommune	Hordaland	200	0	2 497	2 697	29 672
Radøy kommune	Hordaland	333	0	2 423	2 757	30 324
Lindås kommune	Hordaland	302	1	2 421	2 724	29 966
Austrheim kommune	Hordaland	340	0	2 329	2 669	29 363
Fedje kommune	Hordaland	300	0	2 305	2 605	28 659
Masfjorden kommune	Hordaland	270	9	2 217	2 497	27 462
Flora kommune	Sogn og Fjordane	173	11	2 290	2 475	27 223
Gulen kommune	Sogn og Fjordane	175	0	2 371	2 546	28 006
Solund kommune	Sogn og Fjordane	250	0	2 506	2 756	30 312
Hyllestad kommune	Sogn og Fjordane	250	0	2 476	2 726	29 984
Høyanger kommune	Sogn og Fjordane	275	0	2 152	2 427	26 701
Vik kommune	Sogn og Fjordane	190	0	2 398	2 588	28 471
Balestrand kommune	Sogn og Fjordane	275	0	2 305	2 580	28 378
Leikanger kommune	Sogn og Fjordane	319	0	2 478	2 797	30 765
Sogndal kommune	Sogn og Fjordane	300	0	2 362	2 662	29 287
Aurland kommune	Sogn og Fjordane	174	0	2 585	2 759	30 354
Lærdal kommune	Sogn og Fjordane	222	0	2 473	2 696	29 651
Årdal kommune	Sogn og Fjordane	250	0	2 529	2 779	30 567
Luster kommune	Sogn og Fjordane	336	1	2 473	2 810	30 911
Askvoll kommune	Sogn og Fjordane	336	25	2 502	2 864	31 499
Fjaler kommune	Sogn og Fjordane	339	0	2 491	2 830	31 132
Gaular kommune	Sogn og Fjordane	424	0	2 489	2 913	32 044
Jølster kommune	Sogn og Fjordane	276	0	2 555	2 831	31 142
Førde kommune	Sogn og Fjordane	300	19	2 468	2 787	30 660
Naustdal kommune	Sogn og Fjordane	515	0	2 453	2 968	32 645
Bremanger kommune	Sogn og Fjordane	300	0	2 376	2 676	29 438
Vågsøy kommune	Sogn og Fjordane	168	0	2 471	2 639	29 027
Selje kommune	Sogn og Fjordane	189	0	2 438	2 626	28 891
Eid kommune	Sogn og Fjordane	268	0	2 458	2 726	29 987
Hornindal kommune	Sogn og Fjordane	277	0	2 557	2 835	31 183
Gloppen kommune	Sogn og Fjordane	237	0	2 519	2 756	30 315
Stryn kommune	Sogn og Fjordane	198	5	2 363	2 566	28 223
Molde kommune	Møre og Romsdal	275	1	2 573	2 849	31 337
Ålesund kommune	Møre og Romsdal	315	14	2 484	2 813	30 943
Kristiansund kommune	Møre og Romsdal	336	1	2 369	2 706	29 763
Vanylven kommune	Møre og Romsdal	235	0	2 544	2 780	30 578
Sande kommune	Møre og Romsdal	363	0	2 482	2 845	31 293
Herøy kommune	Møre og Romsdal	353	0	2 432	2 784	30 625

Kommune	Fylke	Gjennomsnittlig betalte kostpenger per barn	Gjennomsnittlig betalte tilleggsutgifter per barn	Gjennomsnittlig månedlig betaling inkludert friplasser	Gjennomsnittlig betaling inkludert friplasser, kostpenger og tilleggsutgifter	Årsbetaling alt inkludert
Ulstein kommune	Møre og Romsdal	382	0	2 485	2 867	31 532
Hareid kommune	Møre og Romsdal	364	0	2 509	2 873	31 603
Volda kommune	Møre og Romsdal	322	9	2 426	2 758	30 334
Ørsta kommune	Møre og Romsdal	347	0	2 452	2 800	30 796
Ørskog kommune	Møre og Romsdal	296	0	2 485	2 781	30 589
Norddal kommune	Møre og Romsdal	235	0	2 466	2 701	29 706
Stranda kommune	Møre og Romsdal	336	0	2 512	2 849	31 337
Stordal kommune	Møre og Romsdal	275	0	2 528	2 803	30 829
Sykkylven kommune	Møre og Romsdal	260	0	2 482	2 741	30 155
Skodje kommune	Møre og Romsdal	287	0	2 679	2 966	32 621
Sula kommune	Møre og Romsdal	299	1	2 474	2 774	30 512
Giske kommune	Møre og Romsdal	375	0	2 590	2 965	32 617
Haram kommune	Møre og Romsdal	311	1	2 354	2 666	29 325
Vestnes kommune	Møre og Romsdal	277	0	2 426	2 703	29 731
Rauma kommune	Møre og Romsdal	247	0	2 490	2 737	30 106
Neset kommune	Møre og Romsdal	250	0	2 481	2 731	30 038
Midsund kommune	Møre og Romsdal	300	0	2 494	2 794	30 737
Sandøy kommune	Møre og Romsdal	320	0	2 453	2 773	30 501
Aukra kommune	Møre og Romsdal	286	0	2 477	2 763	30 394
Fræna kommune	Møre og Romsdal	293	0	2 463	2 756	30 317
Eide kommune	Møre og Romsdal	250	0	2 445	2 695	29 646
Averøy kommune	Møre og Romsdal	356	0	2 534	2 891	31 797
Gjemnes kommune	Møre og Romsdal	271	3	2 482	2 756	30 319
Tingvoll kommune	Møre og Romsdal	213	0	2 326	2 539	27 929
Sunnadal kommune	Møre og Romsdal	183	0	2 345	2 528	27 805
Surnadal kommune	Møre og Romsdal	220	9	2 552	2 780	30 585
Rindal kommune	Møre og Romsdal	110	0	2 475	2 585	28 438
Halsa kommune	Møre og Romsdal	381	0	2 597	2 978	32 754
Smøla kommune	Møre og Romsdal	345	0	2 348	2 693	29 624
Aure kommune	Møre og Romsdal	251	0	2 436	2 687	29 553
Trondheim kommune	Sør-Trøndelag	333	3	2 393	2 728	30 011
Hemne kommune	Sør-Trøndelag	226	0	2 545	2 771	30 486
Snillfjord kommune	Sør-Trøndelag	418	0	2 565	2 983	32 808
Hitra kommune	Sør-Trøndelag	250	0	2 449	2 699	29 693
Frøya kommune	Sør-Trøndelag	322	0	2 523	2 845	31 300
Ørland kommune	Sør-Trøndelag	324	0	2 484	2 808	30 889
Agdenes kommune	Sør-Trøndelag	280	0	2 371	2 651	29 156
Rissa kommune	Sør-Trøndelag	280	0	2 363	2 642	29 067
Bjugn kommune	Sør-Trøndelag	300	0	2 363	2 663	29 296
Åfjord kommune	Sør-Trøndelag	320	0	2 308	2 628	28 911
Roan kommune	Sør-Trøndelag	400	0	2 454	2 854	31 393
Osen kommune	Sør-Trøndelag	293	0	2 730	3 023	33 252
Oppdal kommune	Sør-Trøndelag	326	32	2 316	2 673	29 406
Rennebu kommune	Sør-Trøndelag	200	0	2 331	2 531	27 840
Meldal kommune	Sør-Trøndelag	316	0	2 231	2 548	28 025
Orkdal kommune	Sør-Trøndelag	280	0	2 227	2 507	27 578
Røros kommune	Sør-Trøndelag	237	0	2 417	2 654	29 191
Holtålen kommune	Sør-Trøndelag	300	0	2 445	2 745	30 197
Midtre Gauldal kommune	Sør-Trøndelag	328	0	2 459	2 787	30 656
Melhus kommune	Sør-Trøndelag	363	2	2 378	2 742	30 167
Skaun kommune	Sør-Trøndelag	310	0	2 459	2 769	30 454
Klæbu kommune	Sør-Trøndelag	328	0	2 420	2 747	30 222
Malvik kommune	Sør-Trøndelag	335	0	2 417	2 752	30 272
Selbu kommune	Sør-Trøndelag	318	0	2 532	2 850	31 346
Tydal kommune	Sør-Trøndelag	325	0	2 373	2 698	29 675
Steinkjer kommune	Nord-Trøndelag	276	0	2 472	2 747	30 222
Namsos kommune	Nord-Trøndelag	205	7	2 391	2 603	28 634
Meråker kommune	Nord-Trøndelag	300	0	2 598	2 898	31 875

Kommune	Fylke	Gjennomsnittlig betalte kostpenger per barn	Gjennomsnittlig betalte tilleggsutgifter per barn	Gjennomsnittlig månedlig betaling inkludert friplasser	Gjennomsnittlig betaling inkludert friplasser, kostpenger og tilleggsutgifter	Årsbetaling alt inkludert
Stjørdal kommune	Nord-Trøndelag	405	15	2 388	2 808	30 892
Frosta kommune	Nord-Trøndelag	317	0	2 308	2 625	28 880
Leksvik kommune	Nord-Trøndelag	293	0	2 561	2 854	31 394
Levanger kommune	Nord-Trøndelag	319	10	2 433	2 761	30 371
Verdal kommune	Nord-Trøndelag	324	0	2 340	2 665	29 311
Verran kommune	Nord-Trøndelag	235	0	2 116	2 351	25 866
Namdalseid kommune	Nord-Trøndelag	270	0	2 337	2 607	28 676
Snåsa kommune	Nord-Trøndelag	229	0	2 490	2 719	29 914
Lierne kommune	Nord-Trøndelag	300	0	2 105	2 405	26 459
Røyrvik kommune	Nord-Trøndelag	408	0	1 911	2 319	25 509
Namsskogan kommune	Nord-Trøndelag	350	0	2 703	3 053	33 580
Grong kommune	Nord-Trøndelag	200	0	2 202	2 402	26 426
Høylandet kommune	Nord-Trøndelag	383	0	2 389	2 772	30 489
Overhalla kommune	Nord-Trøndelag	218	0	2 322	2 540	27 936
Fosnes kommune	Nord-Trøndelag	200	0	1 934	2 134	23 471
Flatanger kommune	Nord-Trøndelag	275	0	2 601	2 876	31 637
Vikna kommune	Nord-Trøndelag	267	0	2 537	2 805	30 850
Nærøy kommune	Nord-Trøndelag	312	17	2 344	2 673	29 400
Leka kommune	Nord-Trøndelag	300	0	2 730	3 030	33 330
Inderøy kommune	Nord-Trøndelag	230	0	2 633	2 864	31 500
Bodø kommune	Nordland	271	1	2 316	2 588	28 464
Narvik kommune	Nordland	268	1	2 414	2 683	29 512
Bindal kommune	Nordland	300	0	2 491	2 791	30 698
Sømna kommune	Nordland	250	0	2 456	2 706	29 769
Brønnøy kommune	Nordland	237	0	2 462	2 699	29 685
Vega kommune	Nordland	280	0	2 174	2 454	26 991
Vevelstad kommune	Nordland	147	0	1 725	1 871	20 583
Herøy kommune	Nordland	298	0	2 318	2 616	28 773
Alstahaug kommune	Nordland	300	3	2 417	2 720	29 920
Leirfjord kommune	Nordland	322	0	2 174	2 496	27 459
Vefsn kommune	Nordland	374	0	2 490	2 864	31 499
Grane kommune	Nordland	240	47	2 494	2 781	30 596
Hattfjelldal kommune	Nordland	330	0	2 530	2 860	31 459
Dønna kommune	Nordland	260	0	2 013	2 273	25 004
Nesna kommune	Nordland	261	11	2 316	2 587	28 462
Hemnes kommune	Nordland	335	0	2 038	2 372	26 095
Rana kommune	Nordland	337	0	2 455	2 792	30 714
Lurøy kommune	Nordland	377	0	2 474	2 851	31 363
Træna kommune	Nordland	300	0	2 548	2 848	31 328
Rødøy kommune	Nordland	350	0	2 530	2 880	31 684
Meløy kommune	Nordland	445	0	2 714	3 158	34 743
Gildeskål kommune	Nordland	249	0	1 915	2 164	23 799
Beiarn kommune	Nordland	310	0	2 730	3 040	33 440
Saltdal kommune	Nordland	293	0	2 009	2 301	25 315
Fauske kommune	Nordland	235	60	2 461	2 756	30 314
Sørfold kommune	Nordland	249	11	2 730	2 990	32 888
Steigen kommune	Nordland	250	0	2 381	2 631	28 942
Hamarøy kommune	Nordland	199	0	2 471	2 670	29 366
Tysfjord kommune	Nordland	173	0	2 593	2 766	30 424
Lødingen kommune	Nordland	350	0	2 451	2 801	30 810
Tjeldsund kommune	Nordland	213	0	2 456	2 669	29 358
Evenes kommune	Nordland	220	0	2 054	2 274	25 011
Ballangen kommune	Nordland	272	0	2 430	2 701	29 714
Røst kommune	Nordland	270	0	2 418	2 688	29 570
Værøy kommune	Nordland	300	0	2 556	2 856	31 419
Flakstad kommune	Nordland	340	0	2 559	2 898	31 883
Vestvågøy kommune	Nordland	293	0	1 953	2 247	24 717
Vågan kommune	Nordland	222	0	2 316	2 537	27 909

Kommune	Fylke	Gjennomsnittlig betalte kostpenger per barn	Gjennomsnittlig betalte tilleggsutgifter per barn	Gjennomsnittlig månedlig betaling inkludert friplasser	Gjennomsnittlig betaling inkludert friplasser, kostpenger og tilleggsutgifter	Årsbetaling alt inkludert
Hadsel kommune	Nordland	291	0	2 342	2 634	28 969
Bø kommune	Nordland	285	0	2 193	2 478	27 255
Øksnes kommune	Nordland	239	6	2 474	2 719	29 912
Sortland kommune	Nordland	197	2	2 580	2 779	30 573
Andøy kommune	Nordland	316	2	2 485	2 804	30 841
Moskenes kommune	Nordland	160	0	2 730	2 890	31 790
Tromsø kommune	Troms	323	12	2 409	2 744	30 184
Harstad kommune	Troms	271	0	2 356	2 627	28 897
Kvæfjord kommune	Troms	230	0	2 625	2 855	31 401
Skånland kommune	Troms	194	0	2 675	2 869	31 555
Ibestad kommune	Troms	300	0	2 706	3 006	33 062
Gratangen kommune	Troms	291	0	2 463	2 754	30 293
Lavangen kommune/ Loabága suohkan	Troms	300	0	2 104	2 404	26 440
Bardu kommune	Troms	300	0	2 458	2 758	30 333
Salangen kommune	Troms	400	0	2 514	2 914	32 055
Målselv kommune	Troms	275	0	2 393	2 668	29 345
Sørreisa kommune	Troms	123	0	2 513	2 636	28 998
Dyrøy kommune	Troms	320	0	2 584	2 904	31 941
Tranøy kommune	Troms	287	0	2 227	2 514	27 649
Torsken kommune	Troms	250	0	2 377	2 627	28 899
Berg kommune	Troms	275	0	1 548	1 823	20 058
Lenvik kommune	Troms	331	0	2 499	2 830	31 133
Balsfjord kommune	Troms	338	0	2 349	2 687	29 557
Karlsøy kommune	Troms	322	0	2 296	2 618	28 802
Lyngen kommune	Troms	322	0	2 653	2 975	32 726
Storfjord kommune	Troms	300	0	2 047	2 347	25 819
Kåfjord kommune/ Gáivuona suohkan	Troms	309	0	2 300	2 609	28 701
Skjervøy kommune	Troms	263	0	2 454	2 716	29 880
Nordreisa kommune	Troms	261	3	2 523	2 787	30 657
Kvænangen kommune	Troms	250	0	2 501	2 751	30 263
Vardø kommune	Finnmark	281	0	2 424	2 706	29 763
Vadsø kommune	Finnmark	300	0	2 080	2 380	26 175
Hammerfest kommune	Finnmark	271	17	2 455	2 743	30 169
Kautokeino kommune/ Guovdageainnu Suohka	Finnmark	169	0	2 429	2 598	28 578
Alta kommune	Finnmark	291	12	2 316	2 619	28 810
Loppa kommune	Finnmark	292	0	2 530	2 823	31 051
Hasvik kommune	Finnmark	240	0	1 884	2 124	23 362
Kvalsund kommune	Finnmark	200	0	2 190	2 390	26 286
Måsøy kommune	Finnmark	215	0	2 129	2 344	25 788
Nordkapp kommune	Finnmark	250	0	2 442	2 692	29 610
Porsanger kommune	Finnmark	380	0	2 191	2 571	28 278
Karasjok kommune/ Karasjoga Gielda	Finnmark	259	0	2 223	2 481	27 291
Lebesby kommune	Finnmark	295	0	2 409	2 704	29 746
Gamvik kommune	Finnmark	300	0	2 650	2 950	32 447
Berlevåg kommune	Finnmark	220	0	2 354	2 574	28 317
Tana kommune/ Deanu Gielda	Finnmark	259	101	2 262	2 622	28 837
Nesseby kommune/ Unjárgga gielda	Finnmark	400	0	0	400	4 400
Båtsfjord kommune	Finnmark	300	11	2 370	2 681	29 490
Sør-Varanger kommune	Finnmark	204	0	2 386	2 590	28 488

Tabell A5 Gjennomsnittlige kostpenger og andre utgifter. Etter eier, i kroner

Eier	Utgiftstype	2016	2017
Kommune	Kostpenger	240	247
	Andre tilleggsutgifter	3	2
Privat	Kostpenger	308	322
	Andre tilleggsutgifter	8	8

Figurregister

Figur 3.1	Gjennomsnittlig årsbetaling for et barn etter fylke. Alle barnehager, januar 2017.....	11
-----------	--	----

Tabellregister

Tabell 2.1	Oversiktsdata barnehager, private og kommunale. Antall.....	10
Tabell A1	Deskriptiv statistikk kommuner, fylkesnivå.....	14
Tabell A2	Gjennomsnittlige betalingssatser januar 2017, fylkesnivå.....	14
Tabell A3	Endring gjennomsnittlige betalingssatser, fylkesnivå.....	15
Tabell A4	Gjennomsnittlige betalingssatser januar 2017, kommunenivåsnivå.....	15
Tabell A5	Gjennomsnittlige kostpenger og andre utgifter. Etter eier, i kroner	23

Statistisk sentralbyrå

Postadresse:
Postboks 8131 Dep
NO-0033 Oslo

Besøksadresse:
Akersveien 26, Oslo
Oterveien 23, Kongsvinger

E-post: ssb@ssb.no
Internett: www.ssb.no
Telefon: 62 88 50 00

ISBN 978-82-537-9522-5 (trykt)
ISBN 978-82-537-9523-2 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

